

Barbara Gierusz

**PODRĘCZNIK
SAMODZIELNEJ NAUKI
KSIĘGOWANIA**

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa
Gdańsk 2023

Spis treści

Wstęp	7

Część I

Podstawy rachunkowości

1. Rachunkowość jako część systemu informacyjnego przedsiębiorstwa	11
2. Zasoby majątkowe i źródła ich finansowania	18
2.1. Charakterystyka zasobów majątkowych	18
2.2. Źródła finansowania zasobów	25
3. Bilans.	32
3.1. Pojęcie, wymogi formalne i wzór bilansu	32
3.2. Charakterystyka aktywów	36
3.3. Charakterystyka pasywów	45
3.4. Zasady sporządzania bilansu	49
4. Zdarzenia gospodarcze i ich wpływ na składniki bilansu.	52
4.1. Pojęcie i cechy zdarzeń będących operacjami	52
4.2. Klasyfikacja zdarzeń gospodarczych	53
4.3. Typy zdarzeń.	54
4.4. Dokumentacja operacji gospodarczych	59
5. Konto księgowie i jego rola w ewidencji operacji gospodarczych	64
5.1. Istota konta	64
5.2. Formy i elementy konta.	64
5.3. Otwieranie i funkcjonowanie kont bilansowych	69
5.4. Zasada podwójnego zapisu i jej konsekwencje	73
5.5. Zestawienie obrotów i sald oraz zamykanie kont księgowych	75

6. Dzielenie i łączenie kont	82
6.1. Przyczyny dzielenia i łączenia kont	82
6.2. Poziomy podział kont	82
6.3. Podział pionowy	88
6.4. Pionowy podział konta „Wynik finansowy” – funkcjonowanie kont wynikowych	89
6.5. Pionowy podział konta „Środki trwałe” – funkcjonowanie konta „Umorzenie środków trwałych”	98
6.6. Łączenie kont.	102
7. Wynik finansowy	109
7.1. Kategorie kształtujące wynik działalności gospodarczej	109
7.2. Rachunek zysków i strat.	119
7.3. Wynik netto (działalność handlowa, usługowa, produkcyjna)	123
8. Podstawowe zasady prowadzenia rachunkowości	138
8.1. Zakres rachunkowości	138
8.2. Opis przyjętych zasad rachunkowości	139
8.3. Prowadzenie ksiąg rachunkowych	142
8.4. Wycena aktywów i pasywów oraz ich inwentaryzacja	144
8.5. Ochrona danych i archiwizowanie ksiąg rachunkowych.	152

Część II

Wybrane problemy rachunkowości finansowej

1. Środki pieniężne, rachunki bankowe oraz inne krótkoterminowe aktywa finansowe.	157
1.1. Rozliczenia gotówkowe	158
1.2. Rozliczenia bezgotówkowe	164
1.3. Inne środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	166
1.4. Kredyty bankowe	172
1.5. Weksle.	173
1.6. Krótkoterminowe papiery wartościowe	179
2. Rozrachunki	186
2.1. Klasyfikacja i zasady ewidencji rozrachunków	186
2.2. Rozrachunki publicznoprawne	189
2.3. Rozrachunki z tytułu VAT	190
2.4. Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	196
2.5. Rozrachunki z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych	197
2.6. Odpisy aktualizujące należności	198

3. Obrót materiałowy i towarowy	200
3.1. Pojęcie i klasyfikacja materiałów	200
3.2. Przekroje ewidencji zapasów	202
3.3. Poziomy cen stosowanych do wyceny bilansowej oraz ewidencji obrotu materiałowego	203
3.4. Rodzaje cen ewidencyjnych materiałów.	206
3.5. Zakup materiałów i jego rozliczenie	211
3.6. Ewidencja rozchodu materiałów	220
3.7. Obrót towarowy	225
4. Aktywa trwałe	234
4.1. Środki trwałe	235
4.2. Środki trwałe w budowie	264
4.3. Wartości niematerialne i prawne	269
4.4. Długoterminowe aktywa finansowe	271
5. Wynagrodzenia	282
5.1. Pojęcie wynagrodzeń i ich rodzaje oraz dokumentacja	282
5.2. Ewidencja wynagrodzeń i narzutów na wynagrodzenia.	291
6. Ewidencja i rozliczanie kosztów	299
6.1. Pojęcie kosztów i ich klasyfikacja	299
6.2. Układy ewidencyjne kosztów.	303
6.3. Warianty ewidencji kosztów	312
6.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów.	316
6.5. Ewidencja i rozliczanie kosztów – wariant I	318
6.6. Ewidencja i rozliczanie kosztów – wariant II	329
6.7. Ewidencja i rozliczanie kosztów – wariant III	345
7. Ogólne zasady kalkulacji oraz wycena produkcji niezakończonej	351
8. Ewidencja produktów pracy	359
9. Przychody i koszty związane z ich osiągnięciem	364
9.1. Przedmiot i rodzaje sprzedaży	365
9.2. Ewidencja sprzedaży wyrobów.	366
9.3. Ewidencja sprzedaży towarów	371
9.4. Sprzedaż materiałów.	375
9.5. Pozostałe przychody operacyjne i pozostałe koszty operacyjne	376
9.6. Przychody finansowe i koszty finansowe	380
9.7. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów	384
10. Podatek dochodowy wpływający na wynik finansowy	388

11. Wynik finansowy i jego podział	395
11.1. Ustalenie wyniku finansowego w sposób zgodny z kalkulacyjnym rachunkiem zysków i strat	396
11.2. Ustalenie wyniku finansowego w sposób zgodny z porównawczym rachunkiem zysków i strat	400
11.3. Rozliczenie wyniku finansowego.	405
12. Kapitały (fundusze) zasadnicze i specjalne	411
13. Sprawozdanie finansowe	417
14. Zasady ewidencji księgowej podatku od towarów i usług	426
14.1. Podmiotowy i przedmiotowy zakres opodatkowania. Moment powstania obowiązku podatkowego.	426
14.2. Podstawa i stawki podatku VAT	428
14.3. Dokumentacja i ewidencja obrotu (faktura, ewidencja VAT) w obrocie krajowym	429
14.4. Ewidencja zakupu i sprzedaży w jednostkach dokonujących wyłącznie czynności zwolnionych, wyłącznie czynności opodatkowanych, zarówno zwolnionych, jak i opodatkowanych VAT.	433
Rozwiązania zadań	441
Załączniki	503
Wykaz kont syntetycznych	538